

Guldborgsund Kommune
Parkvej 37
4800 Nykøbing Falster

Dato	28. juni 2021
Sagsbehandler	Kim Remme Birkholm
Mail	kb@vd.dk
Telefon	+45 7244 3065
Dokument	21/08897-2
Side	1/4

Udtalelse vedr. tilsyn med broer på private veje og private fællesveje i byzone og landzone

Kommunen har ved e-mail af 16. juni 2021 spurgt Vejdirektoratet, om de som vejmyndighed skal

1. undlade at føre tilsyn på bygværker, da man så undgår at skulle påtale forhold vedrørende disse broer (by / land),
2. udføre eftersyn, da man er overordnet myndighed, og eksempelvis i samarbejde med politiet skal opsætte skilte, dersom broernes bæreevne på broer og vej er lav, så skiltning er påkrævet (by / land),
3. behandle ansøgninger om særransporter, ved transporter på private fællesveje (by / land).

Rammerne for Vejdirektoratets generelle udtalelser

Indledningsvis vil vi gerne oplyse, at Vejdirektoratet, der administrerer statsvejene, både afgiver generelle udtalelser om fortolkningen af bestemmelserne i vejlovgivningen¹ og en række bestemmelser i færdselsloven², samt afgør konkrete klager over afgørelser truffet af kommunerne eller politiet efter disse bestemmelser.³

Vores udtalelser skal være af generel karakter og med respekt for begrænsningerne i vores kompetence som klagemyndighed. Vi kan derfor ikke udtale os på en sådan måde, at vores udtalelse fremstår som en forhåndsgodkendelse af et konkret projekt.

Baggrund

Det fremgår af forespørgslen, at I er blevet i tvivl om jeres rolle i forbindelse med vedligeholdelsen af broer på private veje. I har en del private broer i kommunen, som I ved, ikke er i den bedste stand længere, dog er de ikke ved at falde sammen.

¹ Vejloven og privatvejsloven.

² Lovbekendtgørelse nr. 1324 af 21. november 2018 om færdselsloven, som senest ændret ved lov nr. 1187 af 11. juni 2021.

³ Vejdirektoratets opgaver og beføjelser er nærmere fastlagt i Transport- og Boligministeriets bekendtgørelse nr. 121 af 8. februar 2016, som ændret ved bek. nr. 1636 af 15. december 2016, bek. nr. 1207 af 5. oktober 2018, bek. nr. 1700 af 20. december 2018 og bek. 2150 af 21. december 2020.

Et eksempel er en bro på en privat vej igennem en skov på Margueritruuten, hvor der i den forbindelse kører mange køretøjer og turister, der ikke er lokalt kendt. Disse køretøjer er bl.a. store autocampere. På broen er autoværnet af træ knækket pga. råd, og brodækket er et tyndt betondæk.

Vejdirektoratets udtalelse

Ad 1 og 2.

Vejdirektoratet kan oplyse, at kommunalbestyrelsen er forvaltningsmyndighed (vejmyndighed) for de private fællesveje og har pligt til at varetage de offentlige hensyn på de private fællesveje og private fællestier. Det fremgår af privatvejslovens § 1, stk. 2.

Kommunalbestyrelsen skal som vejmyndighed tage stilling til, om en privat fællesvej er i god og forsvarlig stand i forhold til færdsdens art og omfang enten efter anmodning fra en vejberettiget eller af egen drift. Hvis den private fællesvej ikke er i god og forsvarlig stand, kan vejmyndigheden bestemme, at vejen skal vedligeholdes, så den er i god og forsvarlig stand. Det fremgår af privatvejslovens § 14, stk. 1 og 2, § 15, stk. 1, samt § 45, stk. 1 og 2.

Kommunen har altså som forvaltningsmyndighed pligt til at føre tilsyn med tilstanden af de private fællesveje i kommunen. Kommunen har også efter Vejdirektoratets vurdering pligt til at reagere på indberetninger fra trafikanter på vejen om trafikfarlige forhold på vejen. Dette som sikkerhed for overholdelse af det offentlige hensyn, at de private fællesveje til stadighed er i god og forsvarlig stand i forhold til færdsdens art og omfang.

Vejdirektoratet kan oplyse, at en privat (enkeltmands)vej kun kan være omfattet af privatvejslovens bestemmelser om vedligeholdelse, hvis der er tale om en vej i et område, der er omfattet af byreglerne, jf. privatvejslovens⁴ § 3, stk. 1 og 2, og vejen

- 1) indgår i det almindelige vejnet,
- 2) er mindst 40 m lang og
- 3) tjener som færdselsareal for mere end syv erhvervsvirksomheder, syv parcel- eller sommerhuse eller 12 beboelseslejligheder.

Dette fremgår af privatvejslovens § 6.

Broer på rent private veje vil derfor som udgangspunkt ikke være omfattet af vejmyndighedens tilsynspligt.

En bro på en privat fællesvej vil normalt være en del af den private fællesvej, herunder en del af vejens udstyr, og dermed omfattet af grundlaget for vejmyndighedens vurdering af, om vejen er i god og forsvarlig stand. Dette i hvert fald hvis broen er etableret efter vandløbets opståen. Hvis vejen allerede eksisterede før vandløbet, og vandløbet nødvendiggjorde etablering af broen, kan det ikke udelukkes, at broen anses som en del af vandløbet.

Hvis vejmyndigheden har undladt at føre tilsyn med standen af en privat fællesvej, herunder en bro på en privat fællesvej, og dette fører til skade på tredjemand, risikerer vejmyndigheden at ifalde erstatningsansvar, fordi vejmyndigheden ikke har varetaget sin myndighedsopgave i tilstrækkeligt omfang.

⁴ Lov om private fællesveje, lovbekendtgørelse nr. 1234 af 4. november 2015, som ændret ved § 5 i lov nr. 175 af 21. februar 2017 og ved lov nr. 2082 af 21. december 2020.

Vejdirektoratet kan som klagemyndighed ikke tage stilling til spørgsmål om erstatningsansvar for skade opstået uden for kontrakt, idet vejlovgivningen ikke indeholder bestemmelser om dette. Erstatningskrav må vurderes efter dansk rets almindelige ulovbestemte erstatningsregel, der kaldes culpereglen. Det er kun domstolene, der kan afgøre en erstatningsretlig uenighed.

Culpareglen går i korthed ud på, at en person, en kommune m.v. pådrager sig et erstatningsansvar, hvis de pågældende overskrider grænsen for forsvarlig adfærd og påfører en person eller ting en skade. Om en handling eller undladelse er forsvarlig eller uforsvarlig afgøres ud fra en vurdering af, hvorledes en omhyggelig og fornuftig person m.v. ville have handlet i det konkrete forhold.

Hvis vejmyndigheden på baggrund af sit tilsyn eller eftersyn af en bro på en privat fællesvej vurderer, at broen muligvis inden for en årrække kan have behov for vedligeholdelse, men at dette endnu ikke er aktuelt, kan vejmyndigheden gøre de vedligeholdelsesforpligtede grundejere, jf. privatvejslovens § 13 og § 44, opmærksom herpå, så de eventuelt kan iværksætte (frivillig) vedligeholdelse eller tage skridt til en regulering af færdslen på vejen, jf. nedenfor.

Undersøgelsesprincippet

Hvis vejmyndigheden vurderer, at en bro på en privat fællesvej aktuelt kan have behov for vedligeholdelse, men dette er usikkert på baggrund af de gennemførte undersøgelser, følger det af det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip, at vejmyndigheden som forvaltningsmyndighed må iværksætte de fornødne yderligere undersøgelser, så dette kan være grundlag for en afgørelse til de vedligeholdelsesforpligtede om, at de skal vedligeholde vejen (broen).

Efter det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip påhviler det den kompetente myndighed at oplyse og undersøge en sag så langt, som det er nødvendigt for at træffe en forsvarlig og lovlig afgørelse. Hvis en sag ikke er tilstrækkeligt undersøgt og oplyst, bliver afgørelsen som hovedregel ugyldig.

Der kan ikke opstilles nogen almindelig regel om, hvilke oplysninger og undersøgelser, der er nødvendige for at træffe afgørelse i en sag. Oplysningen af de faktiske omstændigheder styres i første række af det retsgrundlag, som afgørelsen søges truffet efter.

Det er et grundlæggende princip i dansk forvaltningsret, at det påhviler den enkelte forvaltningsmyndighed selv, eventuelt i samarbejde med andre myndigheder, at fremskaffe de fornødne oplysninger om den foreliggende sag eller at foranledige, at private, navnlig parterne, medvirker til sagens oplysning, således at der kan træffes den materielt rigtige afgørelse. I sidste ende påhviler det myndigheden, at sagen er undersøgt tilstrækkeligt.

Det er i den forbindelse Vejdirektoratets vurdering, at vejmyndigheden ikke kan pålægge de vedligeholdelsesforpligtede at iværksætte eller betale for disse undersøgelser, fordi der er tale om varetagelse af offentlige hensyn i modsætning til fx behandling af ansøgning om forhold, som ikke er samfundsmæssigt nødvendigt og ofte vil være et gode for ansøger.

Det er dog Vejdirektoratets vurdering, at i det omfang vejmyndigheden har iagttaget sin undersøgelsespligt og derved indhentet de fornødne oplysninger om, at det fagligt vurderes nødvendigt at vedligeholde broen, vil yderligere undersøgelser ønsket eller krævet af de vedligeholdelsespligtige vejberettigede grundejere skulle betales af disse vedligeholdelsespligtige, jf. privatvejslovens § 17 og § 49, stk. 2. Det er dog i sidste ende vejmyndigheden som vurderer, om det i forhold til det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip er nødvendigt at iværksætte yderligere undersøgelser.

Proportionalitetsprincippet

Efter det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip må forvaltningsmyndigheden ikke anvende mere indgribende midler, hvis mindre indgreb er tilstrækkelige. Indgrebet skal således stå i rimeligt forhold til målet.

I stedet for at vejmyndigheden kræver en bro vedligeholdt, kan det være i overensstemmelse med det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip at indføre vægtbegrænsning på en bro, hvis bæreevne er nedsat, i stedet for at kræve broen vedligeholdt, fx fordi den vejberettigede færdsel og offentlighedens færdsel – i det omfang en sådan er tilladt – er så let, at broen kan bære færdslen.

Ad 3.

Ansøgninger om særtransporter behandles efter Færdselsstyrelsens bekendtgørelse om særtransporter⁵. Indtil 1. oktober 2021, hvor Vejdirektoratet overtager kompetence, behandles ansøgninger om særtransporter af politiet. Vejdirektoratet er ikke bekendt med, at der i denne bekendtgørelse er tillagt kommunalbestyrelsen kompetence til at træffe afgørelser om særtransporter på private fællesveje.

Vejdirektoratet kan dog oplyse, at dispensation fra en vægtbegrænsning på en privat fællesvej konkret kan meddeles efter saglige hensyn af den myndighed, som har kompetencen til at træffe beslutning om at indføre vægtbegrænsning på den enkelte vej. Når der er tale om private fællesveje, bør myndigheden forinden dispensation meddeles foretage partshøring af sagens parter, herunder i hvert fald ejeren af vejarealet.

En vægtbegrænsning er en færdselsregulering, som er reguleret i privatvejslovens § 57, stk. 1 og 2, for så vidt angår private fællesveje i by og bymæssigt område. For så vidt angår private fællesveje på landet og private (enkeltmands)veje samt broer er afmærkningen af en vægtbegrænsning reguleret i færdselslovens § 97, stk. 2. Selve forbuddet imod tung færdsel på sådanne veje er et privatretligt anliggende.

Hvis I har yderligere spørgsmål, er I velkomne til at kontakte mig.

Vi forbeholder os ret til at offentliggøre denne udtalelse på vores hjemmeside i anonymiseret form under iagttagelse af bestemmelserne i databeskyttelsesforordningen⁶ og databeskyttelsesloven⁷.

Venlig hilsen

Kim Remme Birkholm

⁵ Bekendtgørelse nr. 1328 af 10. december 2014, senest ændret ved bek. nr. 2049 af 11. december 2020. Administreres af Færdselsstyrelsen.

⁶ EP og Rfor 2016/679/EU af 27. april 2016 – med virkning fra 25. maj 2018 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=DA>

⁷ Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.